

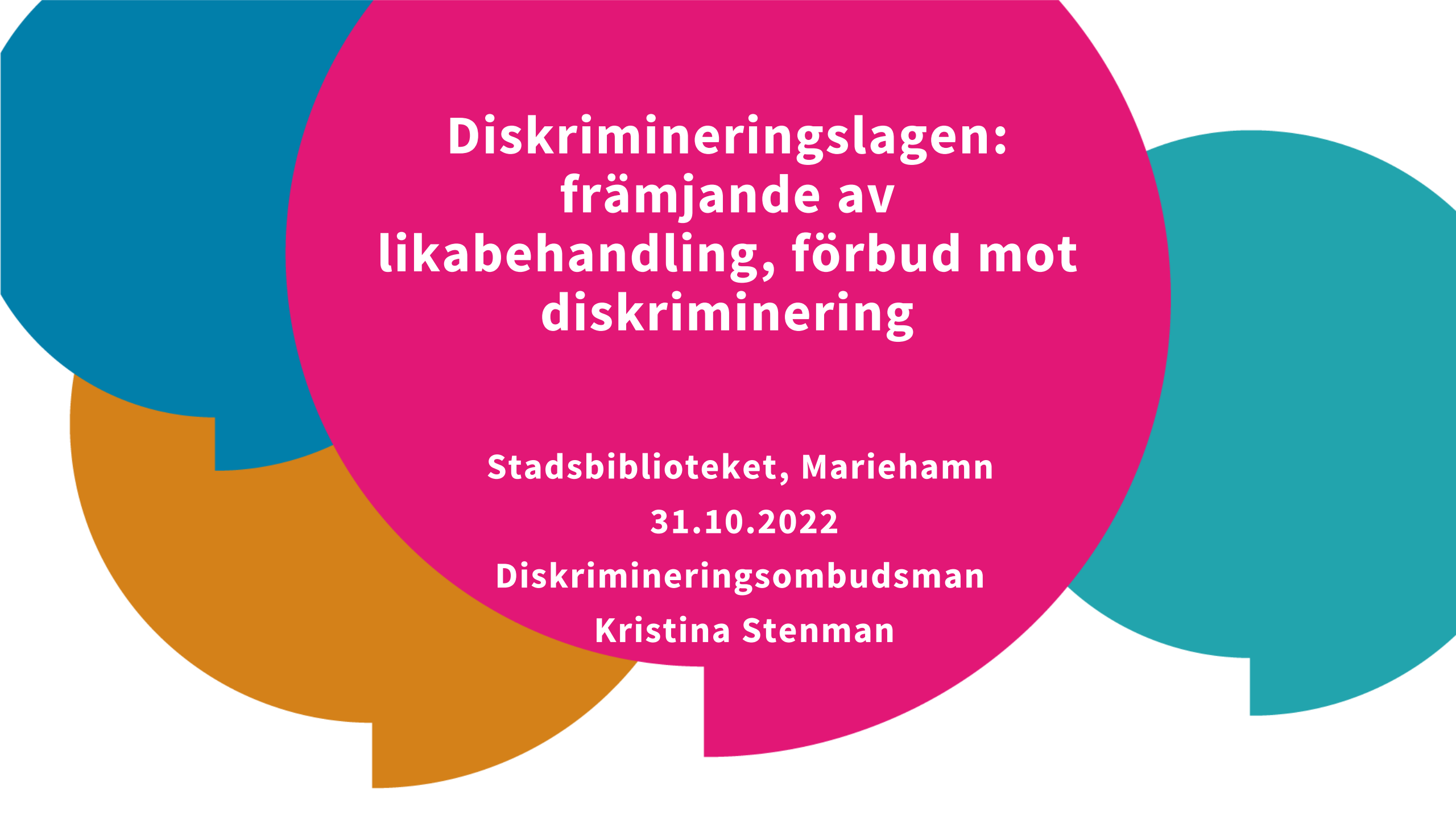
DISKRIMINERINGS

OMBUDSMANNEN

YHDENVERTAISUUSVALTUUTETTU

NON-DISCRIMINATION OMBUDSMAN

OVTTAVEARDÁSAŠVUOĐAÁITTARDEADDJI

Diskrimineringslagen: främjande av likabehandling, förbud mot diskriminering

Stadsbiblioteket, Mariehamn

31.10.2022

Diskrimineringsombudsman

Kristina Stenman

Jag ska tala om:

- Hur arbetar diskrimineringsombudsmannen?
- Diskrimineringslagen – för att främja likabehandling, ingripa i diskriminering
- Vad är diskriminering?
- Främjande av likabehandling, 2 exempel:
 - Rimliga anpassningar för att främja likabehandling av personer med funktionsnedsättning
 - Antirasistiskt arbete som ett verktyg för att främja likabehandling

Hur arbetar diskrimineringsombudsmannen?

**En självständig och oberoende
myndighet**

Diskrimineringsombudsmannens uppgifter

- Ingriper i diskriminering och främjar likabehandling
- Verkar som den nationella rapportören om människohandel
- Övervakar verkställigheten av avlägsnanden ur landet
- Följer och främjar tillgodoseendet av utlänningars rättigheter
- 1.1.2022-: verkar som nationell rapportör om våld mot kvinnor

Flera sätt att ingripa i diskriminering och främja likabehandling

RÅDGIVNING

**BEGÄRAN OM
UTREDNING I
ENSKILDA
ÄRENDEN**

**MEDLING OCH
FÖRLIKNINGAR**

**RÄTT TILL
SEKRETESS-
BELAGD
INFORMATION
+ INSPEKTION**

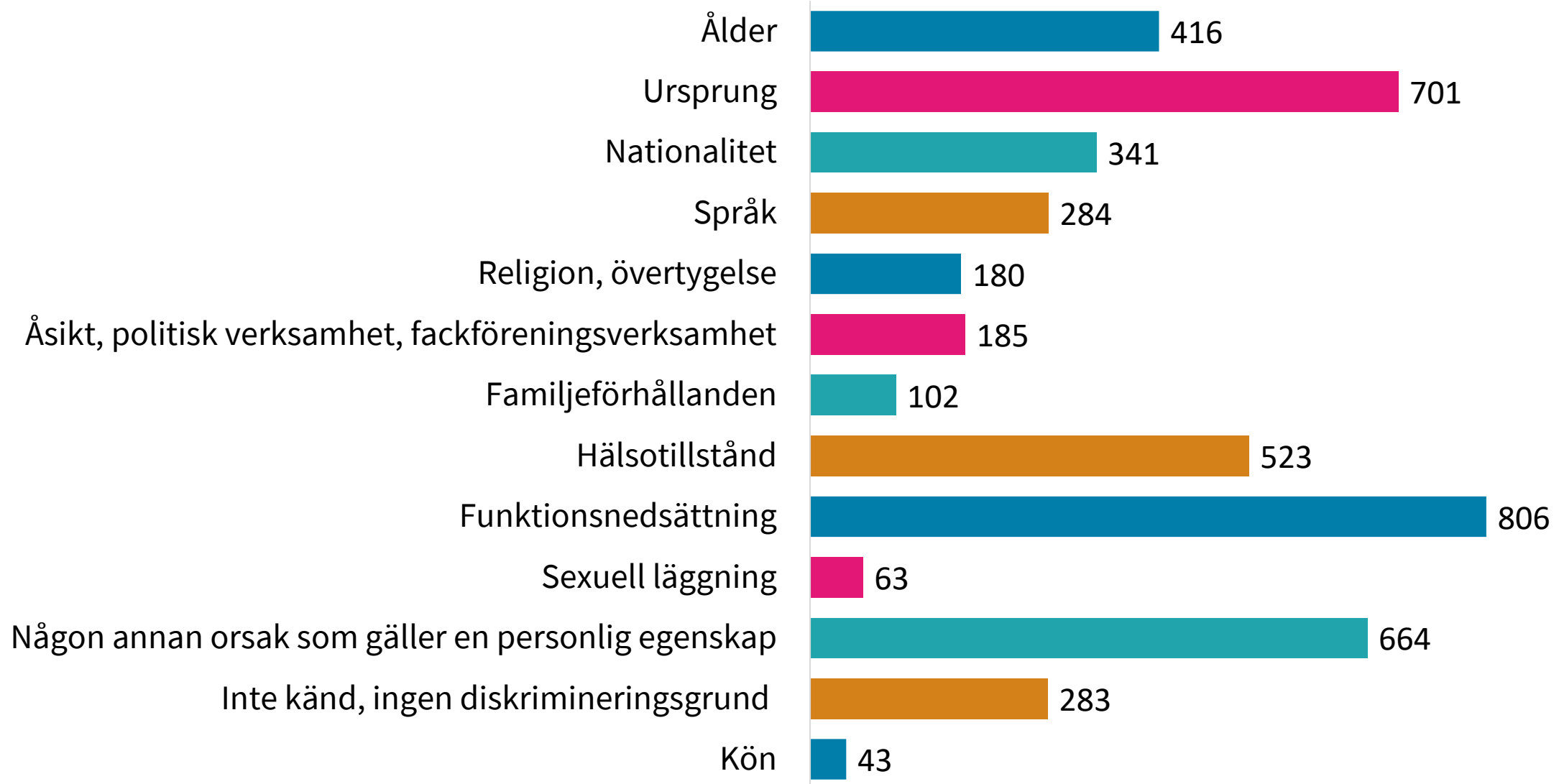
**UTREDNINGAR
OCH
RAPPORTER**

**ALLMÄNNA
REKOMMENDA-
TIONER**

**FÖR
ÄRENDEN TILL
DISKR.NÄMNDEN
OCH DOMSTOL**

Inledda kontakter gällande diskriminering enligt diskrimineringsgrund 2018–2021

**Diskrimineringslagen:
likabehandling och förbud
mot diskriminering**

Detsamma för alla ≠ Likabehandling

Vad är diskriminering?

**En person behandlas sämre än andra
på grund av någon personlig
egenskap.**

Vad sägs i lagen om diskriminering?

- Finlands grundlag:
- Ingen får utan godtagbart skäl särbehandlas på grund av kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp eller av någon annan orsak som gäller hans eller hennes person.
- Diskrimineringslagen:
- Diskriminering är direkt och indirekt diskriminering, trakasserier, vägran att göra rimliga anpassningar samt instruktioner eller befallningar att diskriminera.

All särbehandling av människor är inte diskriminering.

Kriterier för att bedöma om det handlar om diskriminering finns bl.a. i diskrimineringslagen.

Direkt diskriminering

En person **behandlas sämre på grund av** en diskrimineringsgrund **utan godtagbart skäl än en annan person** behandlas i en **motsvarande** situation.

Exempel 1

En servitör vägrar betjäna en person på grund av personens etniska ursprung.

Exempel 2

En bostadsägare vill inte hyra ut en bostad till ett samkönat par på grund av deras sexuella läggning.

Indirekt diskriminering

Regler, kriterier eller
förfaringssätt
som **framstår som jämlika**
kan **komma att missgynna**
någon **på grund av** en
omständighet som gäller hen
som person.

Exempel 1

En myndighets
verksamhetsställe är
uppbyggt så att man
inte kan komma in
om man använder
rullstol.

Exempel 2

En simhall förbjuder alla
baddräcker med långa
byxben och långa ärmar
så att t.ex. de som
använder burkini eller en
viss sorts baddräkt p.g.a.
hälsoskäl inte får simma.

Trakasserier

Ett beteende som syftar till eller som leder till att **en persons människovärde kränks**.

Beteendet skapar utifrån en förbjuden diskrimineringsgrund en stämning som gör att personen **förnedras eller förödmjukas** eller som är **hotfull, fientlig elr aggressiv** gentemot hen.

Exempel

E-postmeddelanden, miner, gester eller framställande av osakligt material t.ex. på Internet eller annanstans.

Även mot en grupp

Beteende behöver inte riktas direkt mot en viss person utan det kan även riktas mot en viss grupp.

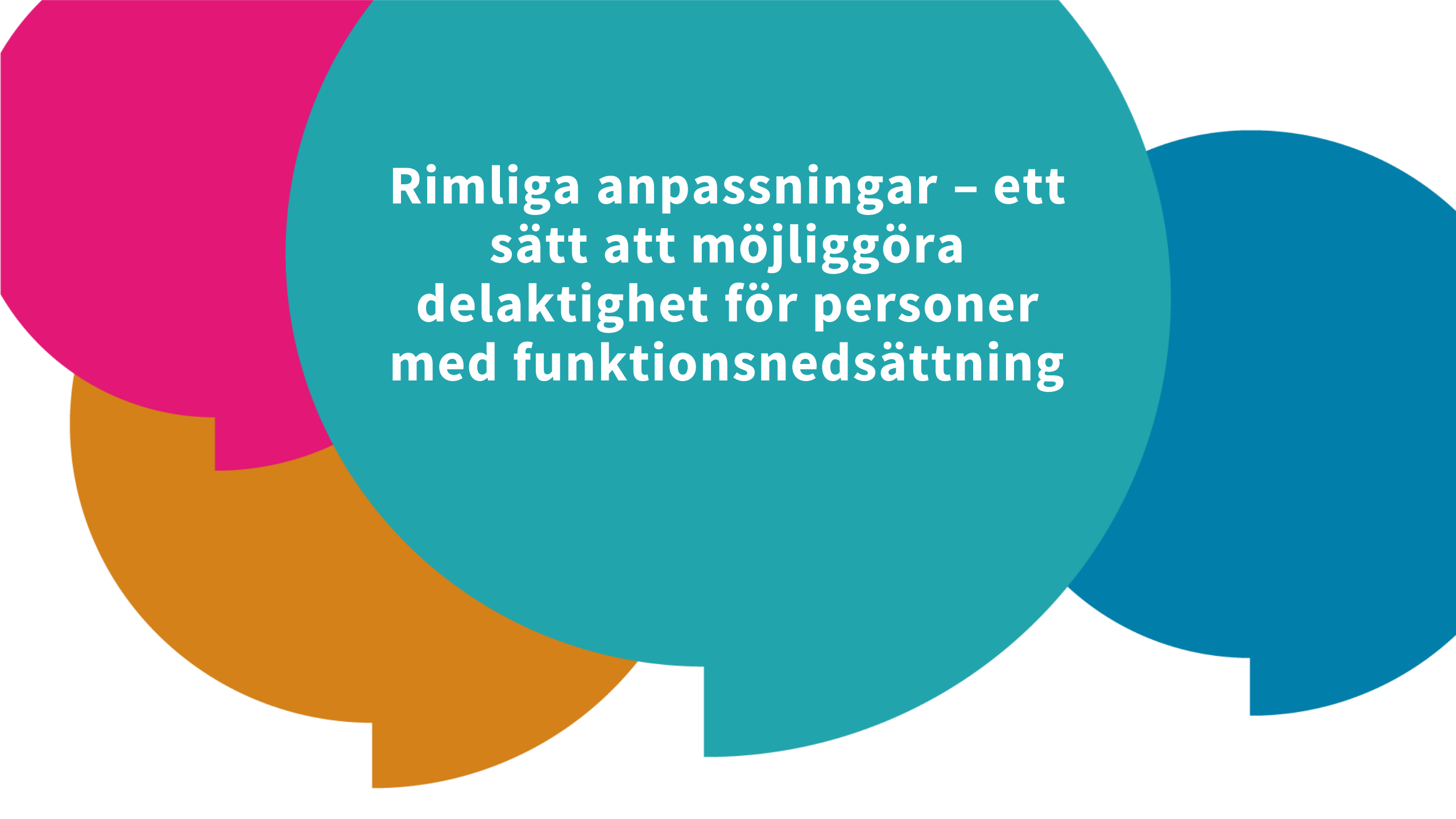
Främjande av likabehandling – ett gemensamt ansvar

Främjande av likabehandling

- 22 § i grundlagen: det allmänna skall se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses
- Diskrimineringslagen: systematiskt och målinriktat främjande av likabehandling
 - En skyldighet för myndigheter, arbetsgivare, utbildningsanordnare
 - Också en skyldighet att göra upp en likabehandlingsplan

**Rimliga anpassningar – ett
sätt att möjliggöra
delaktighet för personer
med funktionsnedsättning**

Rimliga anpassningar

- Personer med funktionsvariation har rätt till rimliga anpassningar
- Denna rätt grundar sig på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsvariation (CRPD)

Exempel på ärenden som diskrimineringsombudsmannen arbetat med kring frågan om rimliga anpassningar

- En skola anordnade en otillgänglig studieresa – kommunen betalade gottgörelse till eleven på grund av diskriminering
- Högsta förvaltningsdomstolen ansåg att Finnair diskriminerat en person med funktionsnedsättning – ett viktigt prejudikat som stärker rättigheterna för personer med funktionsnedsättning

Antirasistiskt arbete – ett verktyg för att främja likabehandling

Vad är rasism?

Ett tankesätt där vissa människogrupper anses ha lägre status t.ex. på grund av etniskt ursprung, hudfärg, medborgarskap, kultur, modersmål eller religion.

Avsiktligt eller oavsiktligt beteende. Grundar sig på fördomar och rädslor för det som är främmande.

Är skadligt inte enbart för dem som utsätts för rasism utan även för samhället överlag.

Rasismen är utbredd i samhället

- DO:s utredning om diskrimineringsupplevelser hos personer med afrikanskt ursprung
- Många andra undersökningar
- Kontakter med diskrimineringsombudsmannen
- Polisens hatbrottsstatistik

DO:s utredning om diskrimineringsupplevelser hos personer med afrikanskt ursprung:

- Merparten av respondenterna tvingas möta diskriminering varje månad, varje vecka eller varje dag.
- Rasistisk diskriminering särskilt vanligt på offentliga platser i städer, i arbetslivet eller när man söker arbete, samt inom utbildning. Också t.ex. inom offentliga tjänster, såsom social- och hälsovårdstjänsterna.
- Första erfarenheter av rasism i daghem och de första skolklasserna.

Kampanjen Jag är Antirasist

Webbplats: jagarantirasist.fi

Hashtag: #JagärAntirasist

Video:

<https://www.youtube.com/watch?v=lefNITHsbIk>

Exempel på antirasistiska gärningar i vardagen

- Att ta reda på mer om rasism och antirasism.
- Att stöda den som utsätts för och berättar om en rasistisk situation. Att ingripa i och anmäla rasism.
- Att ingripa i skämt även om det gör en obekväm.
- Att fråga sin skola eller den som ordnar hobbyn om hur ingripandet i rasism har beaktats.

HÄR KAN DU FÖLJA MED DISKRIMINERINGSOMBUDSMANNEN:

Twitter: @yhdenvertaisuus

Facebook: @yhdenvertaisuusvaltuutettu

Instagram: @yhdenvertaisuusvaltuutettu

Linkedin: @yhdenvertaisuusvaltuutettu

Nätsida: www.syrjinta.fi/sv

Tack!
Frågor?
Kommentarer?

